

TEHTÄVÄ 1

Määrittele lyhyesti artikkelissa käytetyt käsitteet (5 käsitettä, yht. 15 p.):

1.1 Osaamisperustaisuus (3 p.)

Se ymmärretään usein tapana muotoilla opintosuoritukset osaamistavoitteina.

Se yhdistyy vaatimukseen koulutuksen työelämälähtöisyyden edistämisestä.

Sitä on perusteltu sekä opiskelijalle tulevana hyötynä, kuten joustavuutena ja yksilöllisinä opintopolkuina, että elinkeino- ja työelämän näkökulmasta työelämävastaavuutena.

Äärimmillään osaamisperustaisuus kiteytyy koulutuskustannusten optimoinniksi ja talousalueen tuottavuuden maksimoinniksi.

1.2 Duaalimalli (3 p.)

Suomalainen korkeakoulutus perustuu duaalimalliin, jossa määritellään yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen työnjako ja profiilit.

Tiedeyliopistojen tarkoitus on tuottaa teoreettisesti painottunutta koulutusta, ja ammattikorkeakoulujen tehtävä on antaa käytäntölähtöistä ja osaamisperustaista koulutusta, joka kytkeytyy korkeakoulun sijaintialueen elinkeinorakenteeseen ja sen kehittämiseen.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen ero ei ole kuitenkaan käytännössä niin selvä kuin mitä lakiteksti/määritelmä antaa ymmärtää.

1.3 Osaamisen lineaarinen ja dynaaminen tulkinta (3 p.)

Linearisessa tulkinnassa osaaminen yhdistyy toimintaan ja käyttäytymiseen liittyvien elementtien omaksumiseen ja niiden toistamiseen. Huomio on lopputuloksessa, ja tavoite on, että opiskelija suoriutuu tietystä työtehtävästä ennalta asetettujen kriteerien mukaisesti.

Dynaaminen tulkinta suuntaa huomion opiskelijan potentiaaleihin ja toimintaan. Se sisältää ajattelun, päätöksenteon ja ongelmanratkaisun prosessit ja näihin kuuluvan reflektoinnin. Oppimisen ja osaamisen karttumisen prosessi sidotaan ajallisesti opiskelijan aikaisempiin kokemuksiin, nykyhetkeen ja mielikuviin.

1.4 Behavioraalis-funktionalistinen lähestymistapa (3 p.)

Se edustaa rajattua näkemystä koulutuksesta.

Vaadittu suoriutuminen määritellään ja kuvataan tarkasti ulkoisesti havaittavana tekemisenä, josta voidaan johtaa myös arviointikriteerit.

Osaaminen ymmärretään pelkästään yksittäisiksi, kapeasti määritellyiksi suorituksiksi ja ulkoisiin tavoitteisiin perustuvaksi tekemiseksi.

Osaamisen yhdistäminen vain näkyvään toimintaan hämärtää toiminnan yhteyden tietoperustaan.

(Jatkuu)

1.5 Koulutuksen dekontekstualisoituminen (3 p.)

Näkemyks, jonka mukaan ammattikorkeakoulun halutaan keskittyvän vain tehokkaiden keinojen keksimiseen asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi, jolloin sen koulutuksesta rajautuu pois laajempaan yhteiskunnalliseen ja globaaliin vastuuseen kuuluvat ihmisoikeuksia, demokratiaa, ympäristöä, luontoa ja tulevien sukupolvien hyvinvointia koskevat kysymykset.

Painottuu sovelluskelpoisen tiedon tuottaminen teknisen tiedonintressin mukaisesti.

TEHTÄVÄ 2

Esittele Heikkisen ja Kukkosen kirjoittaman artikkelin ajatuksia vastaamalla seuraaviin kysymyksiin (2.1 ja 2.2):

2.1 Mihin ammattikorkeakoulun kehittämisessä tarvitaan käytänteoreettisia ja käytäntökriittisiä lähestymistapoja? (7 p.)

Kun tarkastellaan ammattikorkeakoulua **työelämää kehittävän tiedon tuottajana (1 p, väliotsikossa)**.

Laajan näkemyksen (1 p) mukaan ammattikorkeakoulujen tutkimustoiminnassa tulisi laajentaa intressiä **teoreettiseen suuntaan** siten, että **ei vain kehitetä (1 p)** paikallisia käytäntöjä vaan **tutkitaan** niiden edellytyksiä ja ehtoja.

Teoreettisen intressin innoittamaa näkökulmaa käytäntöihin (1 p) kutsutaan käytänteoreettiseksi lähestymistavaksi (practice theoretical approach). Sen pääkohteena ovat käytännöt, mutta tarkoituksena on ennen kaikkea **uuden tiedon tuottaminen (1 p)** käytännöistä ja niiden ennakoehdoista.

Lisäksi **ammattikorkeakouluissa tehtävän tutkimuksen laventamiseksi (1 p)** tulisi tukea käytäntökriittisesti suuntautuvaa tutkimusta (practice critical approach), joka perustuu **kriittis-emansipatoriseen tiedonintressiin (1 p)**.

2.2 Mitä tarkoittaa ajatus, jonka mukaan "ammattikorkeakoulu voi tukea elämänmittaista sivistyksen prosessia, johon kuuluu ekososiaalinen vastuu"? (8 p.)

- merkattu 10 kohtaa, joista voi saada pisteen, enimmäismäärä 8 p.

Laaja näkemys (1 p) antaa suuntaa sille, miten ammattikorkeakoulu voi tukea elämänmittaista sivistyksen prosessia, johon kuuluu ekososiaalinen vastuu.

Läpi elämän jatkuvassa oppimisessa on päämääränä ihminen, joka **huolehtii itsensä ja oman kulttuurinsa lisäksi toisista ja yhteisen planeettamme kokonaisuudesta (1 p)**.

Ammattikorkeakoulu ei voi kuitenkaan yksipuolisesti omaksua laajaa sivistyksellistä näkökulmaa, vaan sen tehtävä rakentuu **vuorovaikutuksessa yhteiskunnan ja työ- ja elinkeinoelämän kanssa (1 p)**.

Jos sitä vastoin yhteiskunnallisessa tahdonmuodostuksessa nähdään ammattikorkeakoulun yhteiskunnallisen tehtävä ja yhteiskuntavastuu laajasti, korkeakoulu voi **laventaa tiedonintressejään ekososiaalisen vastuun suuntaan (1 p)**.

Joillakin koulutusaloilla **esimerkiksi (1 p)** huomioidaan laajasti **ympäristönsuojelun ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden** haasteita ja osoitetaan halua olla mukana teoreettisessa ja kriittisessä tutkimuksessa.

Ei ole tyydytty vain **teknisen rationaliteetin (1 p)** mukaiseen toimintaan, vaan on haettu tiedonintressejä sekä **teoreettisesta että kriittis-emansipatorisesta (1 p)** suunnasta.

Ammattikorkeakoulun tulee **tuottaa ymmärrystä työelämästä, yhteiskunnasta ja maailmasta (1 p)** sekä kykyä ja halua asioiden **muuttamiseen paremmiksi (1 p)**; rooli **sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistäjänä, ekososiaalisen sivistyksen tuottajana ja ekokriisien ennaltaehkäisijänä (1 p)**.

TEHTÄVÄ 3

Pohdi mahdollisimman monesta näkökulmasta perusteitasi hakeutua tähän koulutusohjelmaan.
(15 op)

- vastausten tarkastaja voi täsmentää lopullista kriteerilistaa
- kriteerien määrää ja pisteitä/kriteeri voi säätää
- esimerkiksi tärkeimmät perusteet 3 p., kevyemmät perusteet 2 p.
- tehtävän luonteen vuoksi on hyvä olla enemmän kriteerejä ja pistemahdollisuuksia kuin niukasti (ei vain esim. viisi kriteeriä 15 p.)

1 oma persoonallinen ja ammatillinen kasvu

2 miksi Tampereen yliopiston ohjelmaan (onko tutustuttu)

3 miksi elinikäisen oppimisen ja kasvatuksen ohjelmaan (suhteessa muihin kasvatustieteisiin)

4 kiinnostus yliopisto-opintoihin: tieteellisyys, tutkimuksellisuus, tiedon ja teorian luominen

5 kiinnostus alan yhteiskunnalliseen relevanssiin, sivistystehtävään, eettisyyteen

6 aineistoartikkelin käsitteitä on käytetty apuna perustelujen kehittämisessä

7 käytännön syyt: sijainti, joku suositellut, työllistyminen

8 avoin, utelias asenne